

בשבילו."
"עכשיו אני רואה ממה
העושר של אחי ולמה הוא
עשיר כזה." חשב האח
העני.
"וגם אני יכול להשיג עושר?
ואיפה אפשר למצוא אותו?"
שאל את אישים הקטנטנים.
"העושר שלך ישן תחת
סירה ישנה על חוף האגם"
עונים הקטנים "שבור ענף
ערבה, תכה בו שלוש
פעמים ואמור: 'אתה ישן

שק תן בינה

קרליה

חיו פעם שני אחים, אחד פועל עני, שני בעל חווה
עשיר. הפועל עבד יום ולילה ובכל זאת בקושי
הצליח לפרנס את משפחתו. ילדים שלו חיו על
התנור, כי לא היה להם מה ללבוש ולנעול. בדמעות
הרטיבו את קרום הלחם היבש שקיבלו לאכול.
יום אחד הפועל העני עבר ליד הגורן של אחיו
העשיר ושמע רעש דישה. הציץ, ושם תשעה
אישים קטנטנים עובדים ביחד.
"מי אתם?" שאל.
"אנחנו העושר של האח שלך. הוא ישן ואנו עובדים

והילדים שלי מתים מרעב!".
הלך הפועל העני לחפש את
העושר שלו למחרת בבוקר.
ובאמת מצא: תחת סירה
ישנה, על חוף האגם, ישן איש
קטן במעיל אדום.
הפועל שבר ענף ערבה, הכה
באיש הקטן שלוש פעמים
ואמר:
"אתה ישן ואצלי הילדים מתים
מרעב!"
האיש הקטן שפשף את עיניו,
פיהק והתיישב.

"מה נחוץ לך?" שאל.
"עזור לי באופן כלשהו" ביקש הפועל.
האיש הקטן חיפש בכיסים ומצא מטבע זהב.
"הא לך מטבע. תעביר אותו מיד ליד ותמצא עוד
מטבע כזה. כל פעם שתעביר אותו בין כפות
הידיים תקבל מטבע חדש."
שמח הפועל, הודה לאיש הקטן במעיל האדום
והלך הביתה.
בבית התחיל להעביר את המטבע מיד ליד ועל
השולחן צמחה לא ערמה קטנה של זהב. ובזהב,
זהב אמיתי, אפשר לקנות כל דבר. והמשפחה
התחילה לחיות טוב יותר, להתלבש כמו שצריך
ולאכול לשובע.

האח העשיר, בעל חווה, קינא. הוא בא לאחיו העני ושאל:

"איך קרה, אחי, שהצלחת לצאת מהעוני?"
והפועל היה איש ישר וטוב לב וסיפר לאחיו העשיר את הכל. ואפילו הראה לו את מטבע הזהב. לאחיו העשיר נדלקו עיניים מחמדה והוא ביקש:
"תן לי את המטבע לזמן קצר, אחי, אני מתכוון לבנות בית חדש ונחוץ לי לכך כסף רב."
האח נתן לו את המטבע. בעל החווה מילא שקים שלמים בזהב ואת המטבע הטמין בתחתית הארגז. עבר זמן ולפועל העני נגמרו הכספים. הוא פנה לאחיו וביקש את המטבע בחזרה.
"תחזיר לי אחי את המטבע!" אמר "הוא מאוד נחוץ

לי עכשיו."

ובעל האחוזה ענה:

"על מה אתה מדבר? לא לקחתי ממך דבר ולא התכוונתי לקחת."
נתן לו בעיטות וגירש.
המסכן חזר הביתה בידיים ריקות. הוא נזכר בעושר שלו, האיש הקטן במעיל האדום. חזר אל האגם וראה את האיש ישן במקומו הקודם. שוב לקח ענף ערבה, נתן לאיש שלוש מכות וקרא:
"אתה ישן ואצלי צרות!" וסיפר לו הכל. האיש כעס על הפועל:
"למה אתה, טיפש, נתת לו את המטבע. טוב, אעזור לך עוד פעם אבל אל תבוא אלי יותר."

לבעל החווה הגיעה השמועה על מפת הפלא והוא
בא מהר לאחיו.

"שמעתי שיש לך מפה מיוחדת."

הפועל העני רצה להתגאות בפני אחיו העשיר,

ונתן לו מפת שולחן באומרו:

"אם תפרוש את המפה, תוכל למצוא עליה את
המאכלים הטובים ביותר, כאלה שעוד אף פעם
בחייך לא ראית. אך זכור - אל תיתן את המפה
לאיש."

חזר הפועל הביתה, פרש את המפה על השולחן.

"נו, אישה וילדים, מה רציתם לאכול? תציעו - יהיה

כל שתרצו."

אמרה האישה:

"הייתי רוצה לאכול דייסה בחמאה!"

רק אמרה ועל השולחן הופיע סיר עם דייסה, דייסת

סולת שמנה, פריכה. אכלו לשובע ונתנו גם

לשכנים.

פרש את המפה ואמר:

"אף פעם לא ביקרת אצלי, אחי. ועכשיו, כפי שתראה, אוכל לכבד אתך במה שרק תרצה."
"הייתי רוצה לאכול אווז צלוי ולשתות קנקן יין צרפתי" אמר האח העשיר.

רק אמר ועל המפה הופיעה צלחת עם בשר אווז צלוי וקנקן יין.

התיישבו האחים לאכול ולשתות. והאח העשיר שותה מעט ולפועל העני מוזג יין שוב ושוב.

הפועל השתכר, שמח שכיבד את אחיו, חמדן כזה שלא היה מוכן לתת לו אפילו שלג בחורף, צחק, שמח. והעשיר רק לזה חיכה:

"תן לי את המפה, אחי. מחר באים אלי אורחים

חשובים, והייתי רוצה לארח אותם בכבוד."

האם הפועל העני נזכר במטבע שלו? איפה!

"קח את המפה, אחי" אומר "אני לא צר עין והמפה הרי לא תקטן מהשימוש."

בעל החווה לקח את המפה ורץ הביתה. באו אליו

אורחים, סוחרים, כמרים חשובים. גם האח העני רצה לבוא ולשבת אתם, ובא גם הוא. אבל זה כבר

סיפור אחר. אפילו מעל סף הבית לא נתן לו האח

העשיר לעבור ומיד התחיל לצעוק עליו:

"לשם מה באת? אינך רואה איזה אנשים חשובים

יושבים כאן? אתה רוצה לבייש אותי?"

הפועל חזר הביתה עצוב, בוכה ונעלב.

עברו כמה ימים ובעל החווה לא מחזיר את המפה.

התרגז כבר ממש:

"נתתי לך מטבע, נתתי לך מפה כדי שתוכל לחיות
בנחת. ואתה כל הזמן מפריע לי לישון! כנראה
חסרה לך בינה."

אבל כעבור רגע הוא נרגע, מצב רוחו השתפר, קרץ
לפועל ואמר:

"אתה רוצה שנוסיף לך בינה? הנה לך שק, תן לו
מכה במקל הזה ותאמר 'שק, תן בינה!'"

הפועל לקח את השק והכה בו. וכשרק אמר "שק,
תן בינה!" קפצו מהשק שבעה גברתנים עם אלות

והתחילו להרביץ לו מכות!

התחיל המסכן להתחנן:

"סלח לי! מספיק! תגיד להם שיפסיקו!"

בביתו של הפועל כבר לא נשאר דבר מכל האוכל.
מה לעשות? נאלץ הפועל העני ללכת שוב לאיש
הקטן במעיל האדום.

בא, העיר את האיש הקטן - העושר שלו. וזה

האיש במעיל האדום חיכה עוד רגע ואחר כך אמר:

"שק, די בינה!"

ושבעה הבחורים חזרו לשק.

"נו למדת בינה? אתה יודע מה עכשיו לעשות?"

"יודע" אמר הפועל.

השק היה יפה, עשוי עור עגל. הוא שם אותו על

הכתף והתחיל לחזור הביתה. בדרך פגש את אחיו

העשיר, בעל החווה. זה ראה את השק, התפלא

מיופיו, ושאל:

"איזה שק זה אצלך, אחי?"

"הו, בשק הזה מוסתרת בינה של העולם כולו"

אמר הפועל העני "עכשיו אהיה האיש החכם ביותר

שבעולם."

עיניו של האח העשיר נדלקו - לא רע להיות האיש

החכם ביותר. זה כבוד והוקרה ומה שחשוב ביותר,

עם בינה אפשר להיעשות יותר עשיר.

והוא אומר לאח העני:

"אולי תיתן לי את השק לזמן קצר?"

והאח עונה:

"בבקשה, קח. כשתגיע הביתה תכה בשק עם

המקל הזה ואמור: 'שק, תן בינה' ותקבל בינה."

הלכו האחים, כל אחד לביתו. ואצל הפועל העני

האישה בדיוק הרתיחה מים במרחץ וכשהפועל בא,

שלחה אותו מיד לרחוץ ולהתחמם.

לא עברו דקות רבות ואשתו של בעל החווה העשיר

באה בריצה:

בשקט ובלי למהר הלך אל האח העשיר. עוד
מרחוק שומע צעקות:
"אוי, אחים! עזבו אותי! ריחמו עלי!"
כשרק הפועל העני עבר את הסף התחיל האח
העשיר להתחנן:
"אחי תעזור! אמור להם להפסיק!"
"תכף נראה אם קיבלת מספיק בינה" עונה לו האח.
הבחורים מהשק ממשיכים להרביץ לעשיר והוא
חמדן כזה שלא חושב להחזיר את המטבע והמפה.
חושב שאולי האח העני שלו ירחם עליו גם כך. אבל
הפועל יושב על ספסל ואומר:
"לא, עוד לא קבלת מספיק בינה. הבה נוסיף קצת."
העשיר לא יכול היה יותר לסבול וקרא לאשתו:

"איפה בעלך?"
"במרחץ" עונה אשתו של
הפועל.
"בעלך נתן לבעלי איזשהו שק
מקולל! יצאו ממנו שבעה
גברתנים ומרביצים לבעלי
באלות!"
רצו הנשים למרחץ, קראו
לפועל העני וזה עונה להם
מהמרחץ:
"אני עדיין מתחמם! אין דבר.
שיוסיפו לאחי קצת בינה."
הוא התרחץ היטב, התלבש

את המפה. רק אז אמר האח העני:

"שק, די בינה!"

שבע הגברים חזרו לשק. הפועל לקח את המטבע,

המפה והשק ולפרידה אמר:

"היית ערמומי אך לא היה לך מספיק בינה. עכשיו

נוספה לך בינה. רק שים לבואל תאבד אותה"

והלך.

ואת האח העשיר חיממו ושפשפו במרחץ שלושה

ימים. בקושי נשאר בחיים.

"תוציאי את מטבע הזהב מהארגז."

היא הביאה את המטבע ונתנה לפועל. אבל הוא

ממשיך לשבת, מחכה. נאלצה האישה להחזיר גם